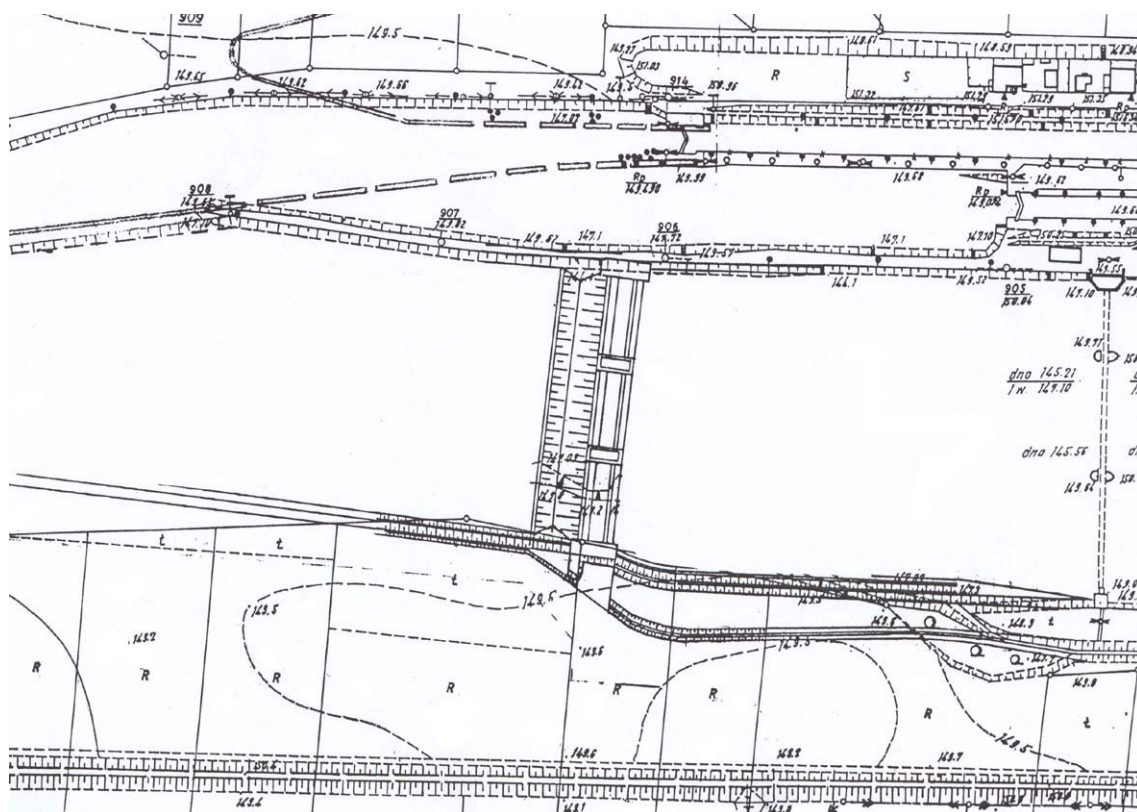

3.4.9. Stopień Wodny Wróblin.

Zlokalizowany w m. Opole (dzielnica/osiedle), gm. Opole, woj. opolskie, rz. Odra km. 157,60 (0,40 kanału śluzy). Spad 2,40 m.

Sytuacja stopnia wodnego Wróblin z okresu modernizacji jazu kozłowo-iglicowego na sektorowy.

Tworzą go następujące obiekty:

1. Jaz 1896 wybudowany jako kozłowo-iglicowy, 1977 przebudowany na sektorowy, 1979 - przebudowany na kłapowy 2016-2021 (z przepławką dla ryb i kładką komunikacyjną, roboczą, technologiczną na jazie i nad śluzami).
2. Śluza komorowa – mała, 1893 (2019).
3. Śluza komorowa – duża, pociągowa, 1914 (2016-2021).
4. Zabudowa przystopniowa, 1893/1914.
5. Elektrownia wodna (projekt 2021).
6. Przepłafka dla ryb dwuśrodowiskowych, 2021 r.
7. Przelew wlotowy do polderu Żelazna 2021-2023.

Stopień wodny powstał w roku 1893 w ramach I etapu kanalizacji rzeki Odry (1891-1897) od Koźła do ujścia Nysy Kłodzkiej. Składał się z jazu kozłowo-iglicowego z przepustem dla statków oraz śluzy komorowej małej o standardowych dla tego odcinka parametrach: 55 m. długości użytkowej i 9,6 m. szerokości użytkowej.

W ramach II etapu kanalizacji rzeki Odry od ujścia Nysy Kłodzkiej do Wrocławia w latach 1905-1917 na stopniu wodnym Wróblin dobudowano w 1914 roku służę komorową dużą o wymiarach użytkowych 187 m. na 9,6 m.

Widok placu budowy komory śluzy małej, listopad 1893 r.

Źródło: <https://polska-org.pl/733883,foto.html?idEntity=532955>

Śluzy i jaz wykonywano jako murowane z cegły klinkierowej o krawędziach wyłożonych ciosami granitowymi. W ramach programu modernizacji jazów na Odrze wybudowano (180 metrów poniżej istniejącego jazu) jaz sektorowy trójprzęsłowy o

światle modułu 32 metrów. W roku 1979 oddano do użytku nowoczesny jaz sektorowy, który zastąpił jaz kozłowo-iglicowy.

W czasie powodzi 1997 roku galeria jazu została zalana. W 2003 r. śluza mała wymagała odmulenia.

Jaz sektorowy zachował oryginalne wyposażenie techniczne z hydraulicznym sterowaniem sektorami. Śluzy utrzymały oryginalne napędy wrót. Zachowała się modernizowana zabudowa przystopniowa wzdłuż prawego brzegu śluzy długiej.

Wartością zabytkową jest przestrzenny układ zwartego stopnia wodnego z usytuowaniem nowego jazu sektorowego (a obecnie przebudowywanego na klapowy) poniżej starego jazu kozłowo-iglicowego. Jest to typowe rozwiązanie modernizacji kaskady wodnej Odry. Zachowała się część stała jazu pierwotnego (kozłowo-iglicowego), która ma znaczenie drugorzędne.

Jaz sektorowy Wróblin.

Śluza mała Wróblin. W głębi jaz z kładką.

***Widok komory, wyremontowanej
głowy górnej śluzy pociągowej
(larseny) i sterowni śluz Wróblin.***

***Oryginalne napędy wrót górnych
śluzy małej i sterownia śluz.***

24.07.2019 ogłoszono przetarg na „Remont śluzy pociągowej – stopień wodny „Wróblin”. Etap II – ściana lewa - Remont śluzy pociągowej - stopień

wodny Wróblin”. A 20.03.2020 na Etap III – Projektu „Modernizacja jazów odrzańskich na odcinku w zarządzie RZGW Wrocław, woj. opolskie – etap I”, obejmującego przebudowę jazów sektorowych na jazy klapowe na stopniach wodnych w Januszkowicach, Wróblinie i Zwanowicach, w ramach dostosowania rzeki Odry do parametrów III klasy drogi wodnej na sumarycznym odcinku o długości ok. 19,40 km poprzez zapewnienie stałego, niezmiennego poziomu piętrzenia wody, gwarantującego żeglugę na Odrze, który zagwarantują napędzane hydraulicznie zamknięcia klapowe wraz z automatycznym i zdalnym sterowaniem. Oprócz zagwarantowania utrzymania stałych głębokości żeglugowych, niezależnych od wielkości przepływów w rzece, zamknięcia klapowe pozwolą także na znacznie bezpieczniejsze przepuszczanie wód powodziowych i kry lodowej.

Przyszłościowy plan osiągnięcia na tym odcinku rzeki Odry IV klasy drogi wodnej będzie wymagał modernizacji istniejących śluz i ich awanportów oraz regulacji i dostosowania koryta rzeki do określonych parametrów żeglugowych, natomiast nie będzie konieczna kolejna przebudowa tych jazów.

W następnych etapach przebudowane zostaną pozostałe, wyeksploatowane jazy sektorowe na opolskim odcinku rzeki Odry. Projekt obejmuje przebudowę trzech istniejących jazów sektorowych w Januszkowicach, Wróblinie i Zwanowicach, na jazy klapowe z napędem hydraulicznym oraz automatycznym i zdalnym sterowaniem, a także budowę lub przebudowę obiektów towarzyszących takich jak:

- przepławki dla ryb dwuśrodowiskowych wraz z komorami monitoringu ich migracji,
- sterownie i budynki maszynowni jazowych wraz z nadbudówkami,
- kładki pieszo-rowerowe nad jazami,
- kładkę pieszo-rowerową między jazem a osiedlem przystopniowym we Wróblinie,
- tamy rozdzielcze,
- uzupełnienie ubezpieczeń poszurów jazowych,
- korekty linii brzegowych na wysokości jazów wraz z ich ubezpieczeniem,

- drogi dojazdowe i place manewrowe,
- linie, instalacje i obiekty energetyczne.

Na każdym z trzech przedsięwzięć budowlanych wykonano:

- niezbędne wycinki drzew i krzewów,
- zaplecza placów budów wraz z zasilaniem energetycznym i wodno-kanalizacyjnym,
- zasilanie energetyczne placów budowy,
- komplet trzech zamknięć remontowych od strony WG i WD.

Ponadto: we Wróblinie:

- przebudowę lewego i środkowego przęsła jazu - obydwie klapy piętrzą wodę,
- montaż kładek nad lewym i środkowym przęsłem jazu wraz z łożyskami i obarierowaniem,
- tamowanie prawego przęsła, którego przebudowa obecnie trwa,
- rozbiórkę starej sterowni wraz z żelbetowym trzonem, trwa budowa nowej sterowni,
- wewnętrzne wyposażenie komunikacyjne w lewym przyczółku i w lewym filarze,
- nadbudówki na obu filarach i przyczółku lewym oraz budynki maszynowni na lewym przyczółku i filarze,
- nową przepławkę dla ryb dwuśrodowiskowych oraz naprawę ścian starej przepławki i wymianę jej przykryć,
- trwają roboty na dolnej tamie rozdzielczej, wykonano nowe stalowe i żelbetowe podparcia skarp, nowy ziemny korpus, żelbetowe oporniki i krawężniki oraz znaczącą część betonowych ubezpieczeń skarp,
- trwają roboty na środkowej tamie rozdzielczej, wykonano stalowe podparcia i demontaż płyt ubezpieczeniowych od strony awanportu śluzy oraz rozbiórkę części

korpusu tamy, jak również sporządzono komplet mikropali, fundamentów i podpór kładek oraz zamontowane zostały stalowe przęsła kładek. Okres realizacji Inwestycji: - roboty budowlano-montażowe: grudzień 2016 r. - sierpień 2021 r. - przekazanie obiektów do eksploatacji i rozliczenie inwestycji - grudzień 2021 r.

([Postępowania przetargowe \(wody.gov.pl\)](https://wody.gov.pl) , <https://gliwice.wody.gov.pl/nasze-dzialania/inwestycje/596-modernizacja-jazow-odrzanskich-na-odcinku-w-zarzadzie-rzgw-wroclaw-woj-opolskie-etap-i>)

Wykonano Projekt budowlany elektrowni przy istniejącym stopniu wodnym.